

Oponentský posudek na bakalářskou práci Veroniky Vavřincové „Mořské národy“, FF UK Praha 2012, 62 s., 37 obr.

Autorka se věnuje v posledních letech hojně probíranému tématu, totiž tzv. Mořským národům, které ve 12. století př. Kr. významnou měrou ovlivnily další vývoj v oblasti Středomoří.

V jednotlivých kapitolách se postupně zabývá z historického hlediska jednotlivými významnými říšemi, které v oblasti existovaly před událostmi spojenými s útoky oněch kmenů. V první z nich se soustřeďuje na říši Chetitů, ovšem téměř výlučně na podrobný popis bitvy u Kadeše, poté autorka přechází na situaci v Egyptě ve sledovaném období, zejména s ohledem na etnické složení egyptského vojska. V obou případech sleduje hlavně písemné doklady o přítomnosti kmenů, které v pozdějších obdobích patřily k Mořským národům. Výklad doprovázejí citace z epigrafických pramenů.

V další kapitole přechází V. Vavřincová do egejské oblasti – k mykénské kultuře. Informace zde uvedené jsou poměrně stručné a jejich výběr se zdá být dosti náhodný, objevují se zde občas věty, které v podstatě žádné relevantní informace nepřinášejí – na příklad na str. 18: „Samotná mykénská keramika má mnoho charakteristik...“ nebo tamtéž: „V průběhu mykénské doby bylo používáno značné množství keramiky“. Na str. 17 použitý termín „ašlar“ je zřejmě převzat z anglického textu - „ashlar“ (do češtiny by bylo možno přeložit jako pravidelně opracované kameny), podobně str. 25, 55. Na str.18 je uvedena zarážející informace, podle níž je oblečení postav na mykénských freskách o tisíc let starší a patří ještě do doby kamenné. Dovoz mědi pravděpodobně probíhal většinou prostřednictvím ingotů. Určitá nesystematičnost je patrná na příklad i v části podle titulu věnované Kypru (2.3.2), kde se ve skutečnosti hovoří v polovině textu o Krétě (str. 22). K otázce zbraní (meče, dýky typu Peschiera) bych očekávala, že autorka využije publikací svého vedoucího práce (které dokonce ani nejsou uvedeny v seznamu literatury), totéž platí i pro umístění ptačích protom na lodní přídi (str.46-47).

Kapitola třetí se soustřeďuje na popis dokladů k mořským národům – kypro-mykénským, ugaritským a egyptským, ve čtvrté kapitole je podrobně popisována bitva mezi Mořskými národy a Ramsesem III., poté následuje kapitola, v níž jsou popisovány některé kmeny, které patřily k mořským národům. Informace, které vycházejí převážně ze Sandarsové a Woodhuizena jsou velmi podrobné a poměrně dobře zpracované. V kapitole nazvané „Materiální kultura“ Mořských Národů je nejprve sledována podoba lodí na základě zobrazení z chrámu v Medinet Habu a srovnávána s loděmi achájskými, popisovanými u Homéra – autorku je třeba na tomto místě pochválit za citování Homéra v originále. V případě dále probíraných součástí výzbroje a výstroje se naopak domnívám, že uváděné paralely z egejské oblasti, Anatolie a střední Evropy měly být, vzhledem k tomu, že jde o

práci z klasické archeologie, doloženy kvalitnějšími citacemi, než je pouze jeden internetový zdroj.

Poslední kapitoly zjišťují doložitelný vliv útoku mořských národů na jednotlivé oblasti – na Chetitskou říši, Kypr a egejskou oblast. V závěrech se autorka zabývá teoriemi vysvětlujícími pád Chetitské říše a případně konec mykénské civilizace v kontextu popisovaných událostí.

Z formálního hlediska bych práci vytkla některé hrubé gramatické chyby – na příklad: „ byli závislý“ - str. 53.

Závěrem lze konstatovat, že autorka poměrně dobře zvládla zvolené téma z hlediska historie, včetně práce s písemnými prameny, jak vyplývá i z připomínek v posudku obsažených, zůstávají však rezervy v okruhu pramenů archeologických.

I přesto lze práci doporučit jako podklad pro obhajobu za účelem získání titulu bakalář.

V Praze dne 10.9.2012

Doc. Iva Ondřejová, CSc.